

Sygn. akt I UK 388/14

## POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania Z. W.-W.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł.  
w postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania zakończonego  
prawomocnym wyrokiem w Sądzie Apelacyjnym w [...] z dnia 8 lipca 2009 r., sygn.  
akt III AUa [...] o zwrot nienależnie pobranego świadczenia,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 kwietnia 2015 r.,  
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 marca 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 26 marca 2014 r. oddalił skargę Z. W. – W. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 lipca 2009 r., sygn. akt. III AUa [...] o zwrot nienależnie pobranego świadczenia. W pisemnych motywach Sąd Apelacyjny wskazał, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 lutego 2012 r., sygn. akt K 5/11 (OTK-A 2012 nr 2, poz. 16) nie miał wpływu na treść wyroków objętych wniesioną skargą o wznowienie postępowania, gdyż przepis art. 114 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U.

z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), którego on dotyczył nie miał zastosowania w rozpoznawanej sprawie.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiodła ubezpieczona, zaskarżając go w całości oraz wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...].

Skarga kasacyjna została oparta na obydwu podstawach kasacyjnych, gdyż skarżąca podniosła naruszenia przepisów postępowania – art. 217 § 2 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. przez nieprzeprowadzenie dowodu z zaświadczenia „U.” w T. o ostateczności decyzji skreślenia jej z listy studentów i art. 403 § 2 k.p.c. przez jego wadliwe zastosowanie oraz przepisów prawa materialnego – art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) przez przyjęcie, że przerwanie nauki na ostatnim roku studiów w przypadku jej późniejszej kontynuacji powoduje ustanie prawa do renty rodzinnej w okresie od przerywania nauki do zakończenia tego roku studiów.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został uzasadniony potrzebą wykładni przepisu art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez stwierdzenie, czy termin „zakończenie tego roku studiów” użyty w tym przepisie oznacza planowany termin zakończenia danego roku studiów bez względu na kontynuowanie nauki przez studenta oraz w przypadku uznania, że przerwanie nauki na ostatnim roku studiów jest równoznaczne z „zakończeniem tego roku studiów”, czy kontynuowanie nauki i ukończenie ostatniego roku studiów w kolejnym roku akademickim uzasadnia zachowanie prawa do renty rodzinnej za okres od przerywania nauki do zakończenia tego (ostatniego) roku studiów, w którym ubezpieczony osiągnął 25 lat.

Skarżąca podniosła ponadto, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie przepisów postępowania poprzez pominięcie wniosków dowodowych potwierdzających, że powódka ukończyła ostatni rok studiów po przerywaniu nauki oraz oddalenie wniosku dowodowego, który miał wykazać, że decyzja o skreśleniu z listy studentów nie miała przymiotu ostateczności.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca powołała się na dwie z powyższych przesłanek, gdyż wskazała zarówno na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz fakt, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, co wymaga na wstępie uwagi o charakterze porządkującym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się bowiem, że jednocześnie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990 oraz z dnia 20 marca 2014 r., I CSK 343/13, LEX nr 1523355).

Odnosząc się do potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, należy stwierdzić, że w judykaturze przyjmuje się, że konieczne jest w tym przypadku wskazanie, że określony przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć, jak też, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13, LEX nr 1466239 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2014 r., III SK 63/13, LEX nr 1455742). Podkreślenia wymaga jednak, że rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia

19 lutego 2014 r., I PK 270/13, LEX nr 1646097). Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że uzasadnienie wniosku w niniejszej skardze nie spełnia powyższych kryteriów, a samo sformułowanie pytań nie jest wystarczającym sposobem wykazania potrzeby wykładni danego przepisu prawa. Jednocześnie należy zauważyć, że z ugruntowanego orzecznictwa wynika, iż prawo do renty rodzinnej jest uzależnione nie tylko od posiadania formalnego statusu ucznia (studenta), ale od faktycznego wykonywania obowiązków wynikających z programu nauczania. W wyroku z dnia 6 listopada 2012 r. (III UK 153/11, OSNP 2013 nr 19-20, poz. 231) Sąd Najwyższy stwierdził, że prawo do renty rodzinnej nie przysługuje ubezpieczonemu zapisanemu do szkoły, który bez usprawiedliwienia nie uczestniczy w żadnych zajęciach. Z kolei w wyrokach z dnia 5 lipca 2012 r. (I UK 65/12, LEX nr 1231467) oraz z dnia 3 września 2013 r. (I UK 85/13, LEX nr 1555347) stwierdzono, że nie jest wystarczające samo zapisanie się do szkoły pomaturalnej, gdy ubezpieczony w ogóle nie uczestniczy w zajęciach (lekcjach), nie pisze prac kontrolnych, nie uzyskuje zaliczeń i nie przystępuje do egzaminów, co ostatecznie powoduje skreślenie go z listy uczniów. Skarżąca w skardze kasacyjnej nie przytacza natomiast argumentów przemawiających za zmianą dotychczasowego orzecznictwa.

Odnosząc się natomiast do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, przewidzianej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., należy stwierdzić, że w judykaturze przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2013 r., III SK 19/13, LEX nr 1402642 oraz z dnia 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14, LEX nr 1621619), a przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, LEX nr 560577 oraz z dnia 20 marca 2014 r., I CSK 18/14, LEX nr 1522063). Również tak rozumiana oczywistość nie występuje w rozpoznawanej sprawie, gdyż należy pamiętać, że sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi jeszcze do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego z

dnia 24 września 2014 r., III SK 91/13, LEX nr 1511143 oraz z dnia 20 lutego 2014 r., III SK 62/13, LEX nr 1455741).

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[l.n]